

Kohtuasi C-240/21

Eelotsusetaotluse kokkuvõte Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõike 1 alusel

Saabumise kuupäev:

14. aprill 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Landgericht Ravensburg (Ravensburgi esimese astme kohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

31. märts 2021

Hagejad:

SA

FT

LH

IL

TN

Kostja:

Daimler AG

Põhikohtuasja ese

Katkestusseadmed diiselmootoriga sõidukites – Kahjuhüvitis – Sõiduki tegelikust kasutamisest saadud hüvede tasaarvestus – Asja ainuisikuliselt lahendanud kohtuniku (edaspidi „ainukohtunik“) õigus esitada eelotsusetaotlust

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Liidu õiguse tõlgendamine, ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas direktiivi 2007/46/EÜ artikli 18 lõige 1, artikli 26 lõige 1, artikkel 46 koosmõjus määruse nr 715/2007 artikli 5 lõikega 2 järgivad ka eesmärki kaitsta sõidukite ostjate huve?

Kui vastus on jaatav:

2. Kas hõlmatud on ka sõiduki ostja huvi hoiduda ostmast sõidukit, mis ei ole kooskõlas liidu õiguse nõuetega, eelkõige sellist sõidukit, millesse on paigaldatud keelatud katkestusseade määruse nr 715/2007 artikli 5 lõike 2 tähenduses?

Olenemata esimesele ja teisele eelotsuse küsimusele antavatest vastustest:

3. Kas liidu õigusega on vastuolus, kui sõiduki ostja, kes on soovimatult ostnud sõiduki, mille on tootja turule lasknud keelatud katkestusseadmega määruse nr 715/2007 artikli 5 lõike 2 tähenduses, võib tsiviilõiguslikku deliktilise kahju hüvitamise nõuet, eelkõige ka sõiduki ostuhinna tagastamise nõuet – andes vastusooritusena üle sõiduki valduse ja omandi – esitada erandkorras vaid siis, kui sõiduki tootja on tegutsenud tahtlikult ja heade kommete vastasel viisil?

Kui vastus on jaatav:

4. Kas liidu õigusest tulenevalt peab sõiduki ostjal olema õigus esitada sõiduki tootja vastu tsiviilõiguslik deliktilise kahju hüvitamise nõue iga kord, kui sõiduki tootja on süüliselt (hooletusest või tahtlikult) lasknud turule sõiduki, millesse on paigaldatud keelatud katkestusseade määruse nr 715/2007 artikli 5 lõike 2 tähenduses?

Olenemata esimesele, teisele, kolmandale ja neljandale eelotsuse küsimusele antavatest vastustest:

5. Kas liidu õigusega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mis näevad ette, et kui deliktilise kahju hüvitamise nõudega esitab sõiduki ostja sõiduki tootja vastu nõude tagastada sellise sõiduki ostuhind, millesse on paigaldatud keelatud katkestusseade määruse nr 715/2007 artikli 5 lõike 2 tähenduses, andes vastusooritusena üle sõiduki valduse ja omandi, siis toimub tasaarvestus sõiduki tegelikust kasutamisest saadud hüvega?

Kui vastus on eitav:

6. Kas liidu õigusega on vastuolus, kui sõiduki kasutamisest saadud hüve suurus arvutatakse ostuhinna täissumma alusel, ilma et võetaks arvesse keelatud katkestusseadme kasutamisest tulenevat sõiduki väärtuse vähenemist ja/või tõsiasi, et ostja kasutas liidu õiguse nõudeid eiravat sõidukit soovimatult?

Olenemata esimesele, teisele, kolmandale, neljandale, viiendale ja kuuendale eelotsuse küsimusele antavatest vastustest:

7. Kas ZPO § 348 lõige 3 on osas, milles see puudutab ELTL artikli 267 teise lõigu alusel eelotsusetaotluste tegemist, vastuolus liikmesriigi kohtute õigusega esitada ELTL artikli 267 teise lõigu alusel eelotsusetaotlusi, mistõttu ei ole see säte eelotsusetaotluste tegemisele kohaldatav?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta (raamdirektiiv) (ELT 2007, L 263, lk 1; edaspidi „direktiiv 2007/46“), eelkõige artikli 18 lõige 1, artikli 26 lõige 1 ja artikkel 46

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT 2007, L 171, lk 1; edaspidi „määrus nr 715/2007“), eelkõige artikli 5 lõige 2

Viidatud riigisisised õigusnormid

Saksa tsiviilseadustik (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“), eelkõige § 823 lõige 2 (kahju hüvitamise kohustus teist isikut kaitsva seaduse rikkumise korral) ja § 826 (teisele isikule heade kommete vastasel viisil tahtlikult tekitatud kahju hüvitamise kohustus)

Tsiviilkohtumenetluse seadustik (Zivilprozessordnung, edaspidi „ZPO“), eelkõige §-d 348 ja 348a (ainukohtuniku pädevus)

Põhiseadus (Grundgesetz, edaspidi „GG“), eelkõige artikli 101 lõike 1 teine lause (õigus asja arutamisele seaduse alusel moodustatud kohtus)

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Käesoleva eelotsusetaotluse aluseks on viis erinevat olukorda.
- 2 Iga hageja ostis kostja poolt turule lastud uue või kasutatud sõiduki, millesse oli paigaldatud heiteklassi EU5 või EU6 kuuluv diiselmootor. Kõikides sõidukites oli nn termoaken. Termoaken tähendab teatud temperatuurivahemikku, mille piires heitgaasitagastuse määr väheneb, mistõttu on saasteainete heide suurem kui juhul, mil heitgaasitagastuse määr ei vähene.

- 3 Hagejad väidavad, et nende sõidukite heitgaasitagastuse määr on teatud välistemperatuurist (mis on menetluste lõikes erinev) madalamatel temperatuuridel väiksem, mistõttu on saasteainete heide suurem. Sellest tulenevalt on hagejad seisukohal, et nende sõidukitesse on paigaldatud keelatud katkestusseade vastavalt määruse nr 715/2007 artikli 3 punktile 10 koosmõjus artikli 5 lõike 2 esimese lausega, mistõttu on neid tahtlikult ja heade kommete vastasel viisil petetud ja neile on tekitatud kahju.
- 4 Sellele tuginedes esitavad hagejad kahjuhüvitise nõude, millest on mõnel juhul maha arvatud sõiduki kasutamise tasu, mille täpne suurus on ära märgitud või mille täpse suuruse peab välja pakkuma kostja või mille arvutamise meetodi peab kõigepealt välja selgitama eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 5 Kostja palub jätta kõik hagid rahuldamata, kuna EL tüübikinnitus ei luba liigitada termoakent katkestusseadmeks. Tegemist ei ole katkestusseadmega, kuna termoaken toimib katsestendil ja liikluses ühtemoodi. Isegi kahekohalistel miinustemperatuuridel on heitgaasitagastuse süsteem veel aktiveeritud. Pealegi on termoakna kasutamine vähemasti määruse nr 715/2007 artikli 5 lõike 2 teise lause punkti a kohaselt lubatud, kuna see on vajalik mootori kaitseks. Teise võimalusena märgib kostja, et ta järgis vastuvõetavat normikäsitust ja seepärast ei ole ta tegutsenud heade kommete vastasel viisil.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 6 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et eelotsuse küsimused kattuvad sõnasõnalt eelotsusetaotlustes C-100/21 ja C-178/21 esitatud eelotsuse küsimustega, millest tulenevalt vastavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu märkused üksikute küsimuste kohta põhiosas eelotsusetaotlustes C-100/21 ja C-178/21 esitatud märkustele.
- 7 Viienda ja kuuenda küsimuse kohta märgitakse lisaks, et juhul kui viiendale eelotsuse küsimusele vastatakse jaatavalt, tuleks sõiduki kasutamisest saadud hüve menetlustes arvesse võtta vaid niivõrd, kui võrd hageja tasaarvestab sõiduki kasutamisest saadud hüve oma kahjuhüvitise nõudega ja esitab hagi vaid nõude ülejäänud osas. Kuuendale eelotsuse küsimusele jaatavalt vastamise korral peaks kohtu tellitud ekspert esmalt kindlaks määrama, kui suures ulatuses on sõiduki väärtus katkestusseadme tõttu vähenenud, või peaks kohus sõiduki väärtuse vähenemise hinnanguliselt kindlaks tegema ja selle võrra müügihinda vähendama. Läbitud kilomeetrite eest sõiduki kasutamise hüve välja arvutades peaks kohus lähtuma sel viisil tuvastatud sõiduki objektiivsest väärtusest.
- 8 Lõpuks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et eelotsuse küsimused kohtuasjas C-440/20 sarnanevad kõikide käesoleva eelotsusetaotluste küsimustega ja et kohtuasjas C-276/20 esitatud esimene eelotsuse küsimus sarnaneb käesoleva eelotsusetaotluse viienda ja kuuenda küsimusega, mistõttu on lisaks eespool nimetatud kohtuasjadele võimalik liita ka viimati nimetatud kohtuasjad.